

Sinodo-erako Elizaren alde

elkartasuna | partaidetza | misioa

ELIZBARRUTIKO
FASEARI
BURUZKO
LABURPENA

2022ko ekainaren 4a

Donostiako
Elizbarrutia
Diócesis de
San Sebastián

I. SARRERA: ESPERIENTZIA SINODALAREN IRAKURKETA

Elizbarrutiko bi topaketa sinodalak mugari izan dira, eta modu esanguratsuan eta inflexio-puntu gisa bizi izan dira, Sinodoa ezagutzera emateko eta lantzeko bultzada izan direlako.

- Lehenengo topaketa parte hartu nahi izan zuten guztiei irekitako deialdia izan zen. Gotzainak emandako hitzaldia izan zen, funtsean, eta, ondoren, prozesu sinodalaren funtsezko gaiaren taldekako lana. Laikoak, apaizak eta erlijioso/erlijiosak bildu zituen, 80 bat pertsona guztira. Parte-hartzaile kopurua (kopuru handia gure Elizbarrutiaren errealitatea kontuan hartuta) eta jatorri-lekuei eta sentsibilitateei zegokienez erakusten zuten aniztasuna oso positiboak izan ziren. Sinodorako lana aurrera eramateko interesa eta beharra ikusarazi zituen horrek, ez bakarrik Sinodoari erantzun bat emateko, baita Elizbarrutian bat-egitea egia bihurtzeko aukera

gisa ere, bat-egite eta anaitasunik eza ikusten baitira bertan.

- Bigarren topaketa parrokia eta arztiprestalde, elizbarrutiko zerbitzu, Sinodoa lantzen ari diren talde eta abarretako ordezkarietzat izan zen, hau da, ordezkari bilatu zen. Aurreko topaketan bezala, harrizkoa izan zen bertaratutakoen inplikazioa eta parte-hartzea, askatasunetik eta zintzotasunetik. Parte-hartzaileek Sinodo horretan jarritako ilusioa eta itxaropena adierazi zituzten.

Inflexio-puntutzat ere jo da Elizbarrutiko fasearen denbora luzatzea, denbora behar izan delako Sinodoa ezagutarazteko, parte hartzeko motibatze, eskaintako materiala lantzeko, etab. Ez genukeen heldu diren ekarpenen kopurua izango denbora luzeago hori izan ez bagenu.

Sinodorako bidean zenbait zailtasun antzeman dira. Honako bi hauek nabarmenduko ditugu:

- Prozesu horretan parte hartzeko inplikazio eta motibazio falta, batez ere zenbait apaizena, eta, horren ondorioz, ez da eman Sinodo horren existentziaren berri; ez da landu, ez bizi Elizbarrutiko fase sinodala.
- Parrokietara Sinodoa lantzeko bidalitako lehen materiala apur bat korapilatsua izan zen, eta dinamika sinodala martxan jartzea zaildu zuen. Hori ikusita, material berri bat egin zen, eta horrek bai, horrek Sinodoa taldeetan lantzen lagundu, eta horretara bultzatu zuen.

Hona hemen ibilbide horrek eman dizkigun ezustekoetako batzuk:

- ▷ Elizbarrutiko fededunek uste izatea gure Elizbarrutian beharrezkoa eta premiazkoa dela sinodo-erako bidea egiten hastea, bat-egite eza nabarmena delako eta min handia eragiten duelako.
- ▷ Parte hartu dutenek kontsulta sinodalerako beren gain hartzeko izan duten konpromisoa eta erantzukizuna, denbora, bilerak eta ahalegina eskainiz. Hori ekarpenetan islatu da.
- ▷ Zenbait talderen antolaketa eta inplikazio onaren ezagutza, kontsulta sinodala lantzeko material propioak ere sortuz, Elizbarrutiko Batzordeak Sinodoa animatzeko eta koordinatzeko proposatutako materialetatik haratago.

Oro har, jokabide eta jarrera hauek ikusi dira Elizbarrutiko fase sinodalean parte hartu dutenen artean:

- ▷ Poza, Elizak fededunekin bat egiten duela eta kontuan hartzen dituela sentitzeagatik, kontsulta horren partaide egin baititu.
- ▷ Sinodoari egindako ekarpena ilusio eta erantzukizun gisa bizi izan da. Pertsonak Eliza partikular eta unibertsalari buruz bizi, sentitu eta

pentsatzen dutena esan eta partekatzeko gogoia zutela ikusi da.

- ▷ Oso emankorra eta beharrezkoa izan da taldeetan elkartu ahal izatea, aurreiritzirik gabe entzutea eta Eliza partikularrari eta unibertsalari buruz pentsatzen eta bizi denari buruz zintzotasunez hitz egitea, ez baita halako espaziorik egoten eta beharrezkoak baitira elkarrekin aurrera egin ahal izateko.
- ▷ Fededunen artean badago Elizak alderdi batzuetan aldatu egin behar duen sentimendua (nahiz eta denak ez egon ados aldatu edo berrikusi beharreko gauza berberetan), Jesukristori, Ebanjelioari eta ebanjelizatze misioari leial izateko. Horregatik, eraldaketa pertsonal eta komunitario sakon baten beharra sentitzen da. Elizak behar duen aldaketa horretarako eta, batez ere, komunitate-konbertsiorako lehen urrats gisa bizi da Sinodoa.
- ▷ Zalantza pixka bat dago egindako ekarpena benetan Erromara iritsiko ote den, eta Sinodo horretatik sortzen denak fededunen itzaropenei erantzungo ote dien.

II.

LABURPENAREN GORPUTZA: JASOTAKO EKARPENEN BANAKETA

Nabarmendu nahi genuke, bai sintesiaren bigarren atal honetarako, bai hirugarren atalerako –III. Ondorioak. Hurrengo urratsak–, nolabaiteko adostasuna duten joera komun gisa hauteman dena jaso dela, nahitaez aho batekoa izan gabe, bai eta ikuspuntu diskordanteak eta “korutik kanpoko” ahotsak edo Jainkoaren herriaren baitako desberdintasunak agerian uzten dituzten bazterreko ahotsak ere.

1. OZTOPOAK, ZAILTASUNAK ETA KEZKAK, SINODO-ERA KO BIZIPENARI DAGOKIONEZ

Ez da beti erraza bidea elkarrekin egitea, ikuspegia eta misio partekatzea, fedean-itxaropenean-karitatean bat egitea. Zein oztopo, zailtasun eta kezka aipatu dira gehien taldeen ekarpenetan?

Arrazoi pedagogikoak direla-eta, hainbat gai-multzotan azalduko ditugu oztopo, zailtasun eta kezka horiek:

1.1. Barne zatiketa eta gatazka

1. Zauri handi bat du Elizbarrutiak, eta bere barne bat-egiteari eragiten dio; beraz, zauri hori sendatzen joan beharko da, poliki-poliki. Ondo sendatzen ez badira, Sinodo-erako Eliza baterako bidea oztopa dezakete zauriek.
2. Nahiz eta egia izan prozesu sinodala zauriak sendatzeko, loturak berrezartzeko eta batasunera eta bat-egitea itzultzeko aukera gisa bizi dela, egian da, halaber, oso kezkarria dela hainbat arrazoirengatik prozesu hori nolabaiteko heldutasun gizatiar eta espiritualarekin egiteko gai ez izatea.
3. Polarizazio handia dago Elizaren barruan, sentsibilitate desberdineko fededunen artean. Kristau elkartearen barruko aniztasuna oso positiboa eta beharrezkoa da, printzipioz, baina konfrontaziotik eta gatazkatik bizi denean, sinodo-eran biziteko oztoporik handiena bihurtzen da.
4. Kezkagarria da fedearen ideologizazioa gero eta handiagoa; izan ere, fedean funtsezkoa ez dena jartzen du aurrean, eta tentsio dialektiko handia sortzen du fededunen artean. Hala, zaildu egiten da “guztiok bat” izateko bizipena.
5. Oso kezkarria da sentsibilitate desberdina duten anai-arrebak ez onartzea eta batzuetan mespretxu egitea; horrek zaildu eta eragotzi

egiten du elkarri entzutea, elkarriketa eta bidea elkarrekin egitea.

6. Oztopo gisa bizi da Elizako sektore batzuek Vatikanoko II. Kontzilioaren espiritua deuseztatu nahi izatea, espiritu horrek Elizari eskatzen dion berrikuntza eragotziz.
7. Fededun asko ez daude pozik Elizaren egungo egiturarekin eta posizio doktrinal batzuekin. Atsekabe horren ondorioz, erreformen eta aldaketen eskaera handia da. Askok pentsatzen eta sentitzen dute Eliza eraldatzen ez bada, gero eta zailagoa izango dela ebanjelizazioa eta bidea elkarrekin egitea Elizan aldaketa handirik eman behar ez dela pentsatzen eta sentitzen dutenekin.

1.2. Krisi espirituala

8. Sekularizazioaren testuinguruaren eta kristautasunaren adierazgarritasun sozialaren galera progresiboaren ondorioz, bizitzaren eta espiritualtasunaren aldetik nekatuta, adoregabeta eta triste sentitzen dira fededun asko, pisu handiegia duen egoera baten aurrean.
9. Ziurgabetasun handia dago Elizbarrutiaren eta kristau elkartearen etorkizunaren inguruan. Zein izango da errealitatea hemendik urte batzuetara? Nola egingo zaie aurre ebanjelizazioaren erronkei? Zalantzarik ez dago etorkizunaren aurreko ziurgabetasun eta mesfidantza horrek paralisia eragiteko arriskua dago.
10. Kezkagarria da fededun askok Elizaren hierarkiarekin eta eliz erakundearekin berarekin gero eta lotura txikiagoa edukitzea. Pertsona asko

beren fedea Elizaren egitura arruntetik at bizitzen hasten dira, distantzia honen ondorioz.

11. Kezka sortzen du, halaber, Jesukristo iragartzeko eta kristau testigantzarako ardura apostolikoa eta ausardia galtzeak, erlijioaren eta, zehazki, katolizismoaren aurkako gero eta etsai eta oldarkoragoa den gizarte baten erdian. Horrek guztiak kristautasuna modu akonplexatuan bizitzea eragiten du.
12. Fededunak sekularizatzeko eta mundutartzeko arriskuak kezka eragiten du. Kontua ez da munduan mundutar izatea, baizik eta munduan mundukoa izan gabe egotea, Jainkoarena izanda. Kristau espiritualtasun eta mistikaren galerak arimarik gabeko errealitate bihurtzen dute Eliza.
13. Gizartean dagoen indibidualismoak Elizari ere eragiten dio, fedea erantzat hain funtsezkoa eta oinarritzakoa den bizipen eta esperientzia komunitarioa zailduz.

1.3. Kleroa, laikoak eta eliz gobernantza

14. Apaizen klerikalismoa zailtasun eta oztopo gisa agertzen da elkarrekin aurrera egiteko, Jainkoaren Herri osoaren erantzunkidetasuna eta protagonismokidetasuna eragozten dutelako.
15. Laiko jakin baten pasibotasuna, kristau alkartearen aurrean duen harreman klientelar eta kontsumistarekin ere oztopo bezala bizi da Jainkoaren Herri osoa elkarrekin ibiltzeko.
16. Fededun askorentzat oztopo handia da Elizak erabakiak hartzeko duen

modua, gobernantza-eredua. Azken hitza beti kleroak izateak eta kontseilu ezberdinak erabaki-organo eraginkor eta efizienteak ez izateak fededunen artean arbuioa sortzen duen errealitate autoritario eta bate-re demokratikoa bihurtzen dute Eliza.

17. Askorentzat kezkarria da apaiz-zelibatua aukerakoa ez izatea. Ordena sakramentuan sartzen den pertsona ezin ezkondu izanak, berak hala nahi badu, ez da ona Elizarentzat, askoren ustez.
18. Laikoen prestakuntza eskasak Eliza helduagoa izatea eragozten du, fededunek normalean Elizak bere gain hartzen dituen erantzukizunak baino ardura handiagoak har ditzan, hala nola: parrokia baten koordinazioa, hitzaren liturgiaren ospakizuna, eta abar.
19. Etorkizuneko kleroaren eraketak kezka pizten du, horrek komunitate kristauean lidergo-eredu gisa izan dezakeen guztiagatik.
20. Fededun batzuen iritziz, galera handia da Elizarentzat sekularizatutako eta ezkonduetako apaizek elizan protagonismo aktiboagoa ez izatea.

1.4. Emakumea

21. Emakumea, emakume izateagatik, ministerio ordenatura iritsi ezin izatea injustizia antiebanjeliko handi gisa bizi dute fededun askok, eta injustizia horrek testigantza galarazten du genero-berdintasuna ezinbesteko konpromiso ukalezina eta atzeraezina duen gizarte honetan.

22. Oztopoa da Elizaren benetako erabaki- eta gobernu-eremuetan emakumeen presentzia handiagoa ez izatea. Eliza ofizialki kleroak bakarrik ordezkatzeko zailtasuna da gehiengo handi batentzat; ez bakarrik Elizaren barruan elkarrekin aurrera egiteko, baita beste gizarte-eragile batzuekin eta, oro har, gizartearekin ere aurrera egiteko.

1.5. Sexualitatea eta familia

23. Kezkarria da pertsona homosexual, bisexual eta transexual asko baztertuta, epaituta eta Elizatik baztertuta sentitzea, horren doktrinaren ondorioz.
24. Kezka sortzen du Elizaren familia-ereduari erantzuten ez dioten familia asko baztertuta, epaituta eta baztertuta sentitzeak.

1.6. Elizaren testigantza

25. Elizaren aberastasunak eta gainegiturak pisu handia du fededun askorengan, gero eta txiroagoa, xumeagoa eta xumeagoa den Eliza bat nahi baitute, ondasun materialekiko atxikimendu txikiagoa duena.
26. Elizaren ondarea zailtasun handia da kristautasun pobreagoa, soilagoa eta xumeagoa iragartzeko.
27. Oro har, uste da Eliza ez dela izan beharko lukeen bezain gardena (ekonomian, dituen ondasunetan, immatrikulazioen gaian, etab.), eta horrek zaildu egiten du harenganako konfiantza.

28. Ekarpen askotan, hizkuntza liturgikoa hainbat arrazoiengatik jendearengana behar adina iristen ez delako kezka adierazi da: otoitzen testuak, liturgia jantziak, etab.
29. Kristau elkartearen zati handi batek arduraz bizi du Elizaren barruko sexu-abusuen gaia, gizartean izen ona galtzeak eta erabateko eredugarritasunik ezak dakarren guztiagatik.
30. Askoren iritziz, ez da irudi ona tenpluak itxita egotea denbora gehiegan. Uste da ez dela ate irekiko Eliza baten testigantza.

2. SINODORAKO BIDEA GIDATZEN DUEN GALDERAREN INGURUAN SORTZEN DIREN ELEMENTU INTERESGARRI, BERRITZAILE ETA ARGIGARRIAK

Jarraian, “beste era batera” entzun diren ekarpenak jasoko ditugu, gaikako multzoen arabera ordenatuta. Ekarpen disruptiboak, bidearen zati bat argitu dutenak eta harritu ere egin gaituztenak.

2.1. Bidean elkarrekin aurrera egiteko jarrerak

1. Bidea marka dezaketen lau aditz: hartu, babestu, sustatu eta integratu

2.2. Entzuteko lekuak eta denborak

2. Ekarpenetan, ahots ugari altxatu dira elkarrizketa-taldeak sortuz, zauriak sendatuz, adiskidetzeko eta barkatzeko uneak eta lekuak aurkitzeko eskatuz. Elkarrizketa agertzen da Elizbarrutiaren zatiketa gainditzeko bide gisa.

3. “Leku seguruak” sortzearen garrantzia azpimarratzen da; klima bat, kultura bat, edonork pentsatzen duena beldurrik gabe esateko, elkarrenganako errespetu eta konfiantzatik.
4. Egiturak sinplifikatzera gonbidatzen da, erantzunkidetasun, elkarrizketa eta parte-hartze handiagoaren mesedetan.

2.3. Gobernantza eredua

5. Tonu disruptiboagoan egindako ekarpen asko gobernantza-ereduaren ingurukoak dira, Eliza gisa antolatzeko dugun moduaren ingurukoak: zer arau-esparru dugun, parte hartzeko mekanismoak, lurralde-antolamendua, kontsulta- eta ebazpen-organoen eraketa, gobernantza hori garatzeko behar den kultura...
6. Ildo horretan egindako ekarpen askok klerikalismoa adierazten dute, eta emakumeen eta gizonen berdintasunezko parte-hartze laiko bat sustatzera dei egiten dute, ezagutza globala eta lana berariazko izan dadin.
7. Gure Elizaren lidergo-eredua azpimarratzen da, hurbileko, elkarrizketarako, komunikaziorako eta partaidetzarako lidergoak (apaizak edo laikoak) bultzatzeko eskatuz.
8. Lidergoari dagokionez, kristau komunitateen funtzionamenduaren egitura-aldaketa baten beharra aipatu da, liderrak ez dadin nahitaez apaiza izan, edo apaizak ez dezan beti azken hitza eduki. Zerbitzua aldi baterako izatea, bai eta konpromisoa ere, agintaritzan dihardute-entzat arautua.

Laburpenaren gorputza

9. Azpimarratzen da laikoak jarrera pasibo batetik, apaizek ematen duten zerbitzu erlijioso bat eskatzetik, komunitatearen bizitzaren dimentsio ezberdinetan parte-hartze aktiboago eta konprometituago batera pasatzeko beharra.
10. Gardentasun kontzeptua ekarpenean zehar ikusi dugu, zuhurtziaren eta pertsonarekiko errespetuaren mugekin betiere. Gardentasuna kudeaketan, ekonomian, erabakiak hartzean...
11. Erantzunkidetasunaren garrantzia azpimarratzen da, guztion Elizak erantzunkidetasun handiagoa dakar, baita autoexijentzia handiagoa fededunetan ere.
12. Ahots batzuek independentzia handiagoa eskatzen dute Elizaren eta estatuaren artean: konkordatuari eta pribilegioei uko eginez, eta zuzen inmatrikulatu ez dena itzuliz.

2.4. Prestakuntza

13. Prestakuntza funtsezko elementutzat hartzen da gure Elizaren garapen eta eraldaketan.
14. Presbiteroen prestakuntzari dagokionez, seminarioak ezabatzeaz eta ministroak etorkizunean unibertsitate sekularrean txertatutako fakultate teologikoetan trebatzeaz hitz egin da. Beste ekarpen batzuek apaizak beren komunitateetan prestatzea proposatzen dute, afektibitate orekatuan integratzeko eta hezteko, baita presbiteroen eta diakonoen prestakuntza eta jarduera profesional zibila ere, beren autonomiarako.

2.5. Emakumea

15. Gonbidapena behin eta berriz egiten da: emakumea baztertzen ez duen Eliza bat izatea, emakumearen ahotsa entzun eta errespetatzen duen Eliza, bere zerbitzuak balioesten dituen Eliza, emakumearen parte-hartzea ministerio liturgikoetara irekitzen duen Eliza. Ekarpenean honako galdera hau egiten dute: Iritsi al da emakumeen diakonatuaren berreskuratzeko garaia? Zergatik ez aztertu emakumeak ministerioetara sartzeko bideak? Elizak emakumearen errealitatea eta balioa bere gain hartzea eskatzen da, emakumearen funtzioa Elizaren eremu guztietan berdintasunez normalizatuz.

2.6. Komunitate bereizketa

16. Ekarpenean asko ZERen ingurukoak dira, baina oso argigarriak dira NOLAK planteatzen dituztenak. Norabide horretan, erabaki zuzenak hartzeko bereizketak duen garrantziaz sentsibilizatzeko beharra azpimarratzen da, interes pertsonaletik ihes eginda. Horretarako, funtsezkoa izango da elizbarrutiko bizitzako maila guztietan (parrokiak, artziprestaldeak, kuria, kontseilu ezberdinak) komunitate-bereizketa sustatu eta garatzea. Inoiz baino beharrezkoagoa da bereizketa komunitarioak eskatzen duen guztiari buruzko prestakuntza eta dauden jardunbide egokiak ezagutzea.

2.7. Ospakizuna-liturgia

17. Gure ospakizun-uneei dagokienez, ospakizunak parte-hartzaileen kul-

tura-ezaugarrietara egokitzeko gonbita egiten da, bizi garen gizartearen kultura-aniztasunean sakonduz.

18. Hitzaren ospakizunak sustatzea eskatzen da, baita fededunen talde espezifikoentzako ospakizun liturgikoak ere.

2.8. Sinergiak – erlijio arteko ekumenismoa

19. Ekarpeneak argi uzten dute erlijioen arteko topaketa aukera dela, aberastasuna. Horren gainean urratsak ematea eskatzen da.
20. Bestalde, norberaren aberastasuna ere antzematen da, eta erlijio-bizitzaren jakinduria sinodo-erako gai honetan txertatzeko deia egiten da.
21. Aniztasunaren aberastasun hori guztia (barnekoa zein kanpoko)

osagarritasun bihurtu behar da, erantzunkidetasunaren eta protagonismokidetasunaren garrantzitik abiatuta.

2.9. Gizarte-ekologia esparrua

22. Munduari Eliza gisa begiratzera gonbidatzen da, esparru ekonomiko-sozialetan eraldaketak eginda eta proposatuta. Elizaren Doktrina Sozialean sakonduz, Giza Garapen Integralari eta 2030 Agendari begira: pobrezia desagerrarazi, gosea ezabatu, desberdintasunak murriztu, klimaren aldeko ekintzak, lan duina eta ekonomia jasangarria, kontsumo arduratsua, eta justizia eta bakea.

III.

ONDORIOAK: HURRENGO URRATSAK

Egindako ekarpenen ondorioz, sinodo-eran hazteko eman beharreko hurrengo urratsak hauteman dira. Urratsak gai-multzoen arabera multzokatuta daude. Hauek dira:

1. Elizaren jarrerak eta izaera

1. Elizak ez du hain hierarkikoa izan behar bere antolaketan eta prozeduretan, eta demokratikoagoa izan behar du; ez du hain autoritarioa eta hegemonikoa izan behar, eta errukitsuagoa izan behar du; ez du hain autoerreferentziala izan behar, eta gehiago bizi behar du "irteeran". Klerikalismoa gainditu behar du, horren eragilea baita hein batean.
2. Irekiagoa, xumeagoa, hurbilekoagoa, abegitsuagoa, zerbitzariagoa eta umilagoa izan behar du. Pobreagoa eta pobreentzat. Gehiago konprometitu behar du gizarte arazo globalekin eta jende zehatzaren benetako arazoekin, eta ez bere lege edo arau propioei hain adi egon.

3. Vatikanoko II. Kontzilioko espiritura itzuli, edo hura berreskuratu behar du.
4. Elkarri entzun behar diogu, maila desberdinetan (pertsonala, parroikia, elizbarrutia). Batez ere laikoei, emakumeei eta gazteei entzun behar diegu. Elkartzeko eta elkarrizketarako lekuak eta denborak sortu behar ditugu, partekatzeko eta Gorpuz bereko kide sentitzeko. Entzuteko, burua eta bihotza zabalik eduki behar dira, aurreiritzirik gabe.
5. Elizak gizarteari entzun behar dio eta hobeto egokitu behar du egungo garaietara. Ezin da ez atzean ez bazterrean geratu. Errealitate zehatz eta hurbilenean gorpuztu behar du.
6. Ahots profetikoa izan behar du mundurako. Izan gaitezen ausartak ahotza altxatzeko. Eman dezagun testigantza hitzarekin, baina batez ere adibidearekin, karitateko lanekin.
7. Moral kristauaren edo gai sozialen zenbait alderdi berrikusi eta birplan-teatu behar ditu, hala nola homosexualitatea, familia-ereduak, berriro ezkonduak dibortziatuak, eutanasia..., egungo unearekin egokiagoa izan dadin eta inor ez dadin diskriminatu bere izaeragatik.

2. Komunitatearen egitura. Elkartasunaren-batasunaren bizipena

8. Hautsitako elkartasuna berrezarri behar da, maila eta esparru guztietan, dauden desadostasun- eta banaketa-zauriak sendatuz. Aniztasunean batasunaren eta komunioaren alde lan egin. Izan ere, konfiantza

lantzeak bidea elkarrekin egiten lagunduko digu.

9. Elizbarrutiko sinodalitate-erakundeak indartu, biziberritu, sustatu edo sortu (kontseilu presbiterala, Elizbarrutiko pastoral kontseilua, pastoral kontseiluak...). Kontseilu horiek erabakiak hartzeko ahalmena izan behar dute, ez dute soilik aholku-emai-le izan behar.
10. Lidergo-zerbitzuak aldi baterako izan behar du, eta edozein aginte-postutan dihardutenentzat legislatuta egon behar du, baita gotzainarentzat ere.
11. Elizbarrutiko fededunek beren gozainaren hautaketan parte hartzeko aukera eduki behar dute, kontsultaren baten bidez edo baita hautapen-boterearekin ere.
12. Egiturak sinplifikatu behar dira, erantzunkidetasun eta partaidetza handiagoaren alde. Unitate pastoralak osatu, parrokiek elkarrekin lan egin dezaten.
13. Kristau komunitateko kide izatearen zentzua eta guztiok Jainkoaren Herria osatzen dugun kontzientzia sortu eta sustatu, bat-egitearen, parte-hartzearen eta misioaren erantzunkidetasuna eta protagonismokidetasuna errealitate izan daitezen.

3. Laikoen eta apaizen bokazioa

14. Apaizaren figura birpentsatu, batez ere hautazko zelibatorako derrigorrezko aukerari, eliz komunitateak hauta dezakeenari eta "parroko" izateko beharrezko baldintzari dagokienez.

15. Eliza ez hain klerikala izan, laikoari dagokion eginkizun aktiboa bere gain hartzeko eta erabakiak hartzeko organismoetan parte hartzeko aukera emango diona. Ministerio ordenatuaren eta ministerio laikoen arteko harremana argitu, azken horiek sustatuta.

4. Emakumea

16. Premiazkotzat jotzen da emakumeak Elizan duen eginkizuna berrikustea, bereziki honako alderdi hauei dagokienez: Ministerio ordenatuan sartzeko eta erabaki-eta legegintza-erakundeetan parte hartzeko aukera. Elizak gizon eta emakumeen arteko berdintasunaren alde lan egin behar du.

5. Prestakuntza

17. Fededunen prestakuntza ahalbidetu eta sustatu, bereziki laikoena, esparru guztietan (espirituala, biblikoa, elizakoa...), kristau bizitza sendoa lortzen lagunduz. Era berean, erabakitzeko erantzukizunen bat duten pertsonak prestatu eta gaitu, irizpide eta erantzukizun errealarekin bete dezaten.

6. Fedearen bizipena. Liturgia

18. Eukaristiaren eta sakramentuen esanahia eta funtzio nagusia beraurkitu, kristau bizitzaren sustrai eta erdigune gisa. Eukaristiek hurbilagoak eta parte-hartzaileagoak izan behar dute. Alderdi existentziala eta ebanjelizatzailea azpimarratu, erritu- eta kultura-alderdia baino gehiago.

Ondorioak

19. Liturgia berritu, eta gure garaira egokitu eta eguneratu, hainbat alderdi eta dimentsiotan: zeremoniak, hiztegia, perpausak, irakurketa, arropak... esanahia eta mezu kristaua ulergarriago eta eskuragarriago egiteko. Era berean, tratamendu-titulak berrikusi eta/edo baliogabetu (txit agurgarria, txit prestua...). Era berean, ebanjelizatzeke erabiltzen den hizkuntza eguneratu, fededunentzat eta egungo gizartearentzat ulergarria izan dadin.
20. Dimentsio espiritualala landu, zaindu eta hazi..., otoitz egiteko lekuak, espazioak eta uneak sortuz, batez ere, komunitatean.

7. Gardentasuna

21. Gardenak izan, maila guztietan, ekonomiari dagokionez.

22. Sexu-abusuak desagerrarazi. Gardenak izan, abusu eta pederastia kasuak argitzea bilatuz, zuhurtziaz eta pertsonak errespetatuz tratatuz. Biktimei lagundu.

8. Beste konfesio eta erakunde sozialak

23. Maila desberdinetan (parrokia, artziprestaldea, elizbarrutia) erlijio-konfesio ezberdinetako fededunekin topaketa erreal eta zehatz bateranzko urratsak ematen hasi.
24. Beste elkarte, erakunde, etab. sozial eta beste konfesio batzuekiko harremana eta elkarlana bultzatu eta sendotu, gure munduaren beharrei erantzuteko.

IV. ERANSKINAK:

1. Donostiako Elizbarrutia

Donostiako Elizbarrutiak Iruñeko eliz probintzia osatzen du Calahorrako eta La Calzada-Logroñoko, Jacako eta Iruñea-Tuterako elizekin batera. 1997 km²-ko lurraldea eta 750.590 biztanle hartzen ditu.

Gaur egun, 2022ko otsailaz geroztik, gotzainik eta administratzaile apostolikorik gabe dago Elizbarrutia.

Eliza-erakundea honela dago antolatuta:

- ▷ 6 artziprestalde.
- ▷ 207 parrokia.
- ▷ Etengabeko asistentzia duten 19 zentro pastoral.

Ordenatutako ministerioaren inguruko hainbat datu:

- ▷ Elizbarrutian inkardinatutako apaizak: 166, batez besteko adina 71,35 urtekoa delarik. Horietatik, Estatuko edo beste herrialde batzuetako Elizbarrutietan aritzen direnak: 7
- ▷ Elizbarrutitik kanpoko apaizak: 24
- ▷ Diakono iraunkorrak: 3
- ▷ Apaizgaiak: 3
- ▷ Ordenazio presbiteralak: 0

Bizitza kotsakratuari buruzko datu batzuk:

- ▷ Elizbarrutiko erakunde erlijiosotako kideen kopurua: 1.189 (928 emakume eta 261 gizon).
- ▷ Erakunde sekularretako kideen kopurua: 21

Beste elkarte eta mugimendu apostoliko batzuen presentzia:

Sakramentu-datuak eta Eliza Katolikoaren uzte formolari buruzko 2021eko datuak:

- ▷ Bataioak: 1.130
- ▷ Sendotzak: 281
- ▷ Lehen jaunartzeak: 1.992
- ▷ Ezkontzak: 208
- ▷ Apostasiak: 70

4.2. Gizarte- eta eliz testuinguruaren ikuspegi orokorra

Gipuzkoako Eliza Katolikoa oraindik presentzia sozial handia duen errealitatea da. Elizak nolabaiteko errekonozimendua du Gipuzkoako lurraldean, bai hezkuntzaren eremuan (ikastetxeak eta unibertsitateak), bai gizartearen eta karitateen eremuan (Caritas), bai pastoralaren eremuan (Kristau-sarbidea, hiletak, etab.). Hala ere, lurraldearen sekularizazioarako joera larria ere ikusten da, bai eta gero eta gipuzkoar gehiagok Elizaren balioa eta sinesgarritasuna galtzeko joera ere. Gizarteak Eliza unibertsalaz duen irudiagatik da hori, hein handi batean, baina baita Elizbarrutiaren barne arazoengatik ere, komunikabideen bitartez esparru publikoan agertu izan baitira askotan, eta antitestigantza handia eskaini dute.

Elizaren testuinguruari dagokionez, esan dezakegu, oro har, gaur egungo elizbarruti-egiturak jada bizi ez dugun kristautasunaren gizarte-ereduari erantzuten diola eta, beraz, beharrezkoa dela parrokitako elkarrekin berregituratzea, bidea elkarrekin egiten laguntzeko. Berregituraketa horrek parrokia-komunitatea berpiztea bilatu behar du, egungo pastoral lehenetasun eta beharrei behar den eran erantzun ahal izateko, beharrezkoak diren aukerak eta baldintzak emanez.

Elizbarrutiaren eliz bizitza barne-banaketak markatzen du, fededunen artean -ba-

tez ere kleroaren artean- katolikotasuna ulertzeko eta bizitzeko eran aniztasun handia dagoelako. Banaketa horrek markatzen du Gipuzkoako Elizaren bizitza eta misioa, zauriak eta min handia eraginez. Beraz, argi dago zubiak berreraiki behar direla hautsitako elkartasuna berrezarri ahal izateko, eta hori gabe ezin da sinodo-eran bizi.

Bestalde, laikoen bokazioaren eta laikoek Elizan duten tokiaren inguruko kontzientzia handiagoak Elizbarrutian erantzukizun eta konpromiso handiagoak eskatzera eta hartzera motibatzen eta bultzatzen ari dira laikoak, batez ere euren parroketan. Baina egia da, era berean, gazteen presentzia oso txikia dela, eta, beraz, zailtasun handiak daukela belaunaldien arteko erreleborako, eta horrek eragina duela bizitza pastoralaren bizitasunean.

Aztertzen ari garen Sinodoari dagokionez, gure Elizbarrutiak sinodorako bidea hasi eta gutxira, gure gotzaina beste Elizbarruti bateko gotzain izendatu zuten, eta 2022ko otsailean hartu zuen kargua. Ordutik, "hutsik" dago Elizbarrutia, eta, beraz, Elizbarrutiko fase sinodalaren zati bat eta amaiera, gotzain titularrik gabe egin da, administratzaile apostoliko batekin baino ez.